

Paragraaf 4.6**Instandhouding gescheperde schaapskuddes Overijssel**

[vervallen]

Paragraaf 4.7**Zoetwatervoorzieningen door Terreinbeherende Natuurorganisaties (TBO's)**

[vervallen]

Paragraaf 4.8**Groene schoolpleinen****Algemene toelichting**

Het vergroenen van schoolpleinen is één van de acties ter uitvoering van het koersdocument 'Natuur voor Elkaar' dat met diverse partners is opgesteld. Groen speelt een belangrijke rol bij de cognitieve, motorische en sociale ontwikkeling van kinderen. Daarom wil de provincie kinderen meer in aanraking brengen met groen, om daarin en daarmee te spelen en te leren.

Artikel 4.8.1 Begripsbepalingen

In deze paragraaf wordt verstaan onder:

- groen schoolplein: een breder concept van een natuurlijke speel- en leeromgeving. Een groen schoolplein voldoet aan minimaal 8 van de 11 doelen zoals opgenomen in bijlage 1.

Artikel 4.8.2 Subsidiabele activiteiten

Gedeputeerde Staten kunnen subsidie verstrekken voor de volgende activiteiten die bijdragen aan de realisatie van groene schoolpleinen:

- a. deskundige procesbegeleiding om te komen tot een geheel of gedeeltelijk groen schoolplein;
- b. het ontwerp van een groen schoolplein;
- c. de gehele of gedeeltelijk realisatie van een groen schoolplein.

Artikel 4.8.3 Criteria

Een aanvraag voor subsidie als bedoeld in artikel 4.8.2 voldoet aan de volgende criteria:

- a. de aanvrager van de subsidie is een fysiek in Overijssel gevestigde basisschool of een koepelorganisatie die aanvraagt voor een in Overijssel gevestigde basisschool;
- b. het ontwerp is of wordt opgesteld door of in samenwerking met:
 - i. een deskundige zoals opgenomen op www.groeneschoolpleinenoverijssel.nl ;
 - ii. een deskundige, wiens deskundigheid is aangetoond door minimaal twee referentieprojecten op het gebied van speelnatuur;
 - iii. een deskundige, wiens deskundigheid wordt aangetoond door het ontwerp van het desbetreffende schoolplein.
- c. de aanvrager of derden dragen ten minste € 7.500,- bij aan het ontwerp of realisatie van het betreffende groene schoolplein. Indien sprake is van een bijdrage in natura door inzet van vrijwilligers dan mag dit gewaardeerd worden voor een uurtarief van maximaal € 15,- tot een maximum bedrag van € 3.500,-;

Toelichting: Bijdrage van derden kunnen bijvoorbeeld met crowdfunding, sponsoring of acties geleverd worden. Inzet van eigen personeel of vrijwilligers mag tot maximaal € 3.500,- opgevoerd worden. Dit betekent dat er minimaal € 4.000,- aan eigen geld of geld van derden bijgedragen moet worden aan het ontwerp of de realisatie van het groene schoolplein.

- d. de begrote kosten van het ontwerp en de realisatie van het groene schoolplein bedragen minimaal € 17.500,-. De begroting voldoet aan de volgende criteria:
 - i. in de begroting wordt ten minste € 7.500,- begroot voor de aanschaf en aanleg van groen inclusief voorbereidende grondwerkzaamheden;
 - ii. uitsluitend kosten die nog gemaakt moeten worden, worden opgevoerd.
 - iii. kosten van speeltoestellen worden niet opgevoerd, kosten voor speelaanleiding wel;

Toelichting: Speeltoestellen zijn bijvoorbeeld een houten klimrek of een wipkip. Als het gaat om een speelaanleiding zoals een klimboom of waterpomp dan kunnen deze kosten wel opgevoerd worden. Een klimboom wordt niet gezien als een speeltoestel, maar als een speelaanleiding. Dit geldt ook voor een waterpomp, waarbij het water de speelaanleiding is.

- iv. niet groene onderdelen kunnen alleen worden opgevoerd als deze ten dienste staan van een groen schoolplein.

Toelichting: Dit betekent dat de kosten van alleen het betegelen van een groen schoolplein niet opgevoerd kunnen worden.

Artikel 4.8.4 Hoogte van de subsidie

De subsidie bedraagt een forfaitair vastgesteld bedrag van € 10.000,- per schoolplein en per schoollocatie en € 100,- per aangeplante boom, welke op het moment van de aanplant een minimale stamomtrek, op 1 meter hoogte, van 8-10 cm heeft.

Artikel 4.8.5 Subsidiabele kosten

Artikel 1.1.5 en artikel 1.1.6 zijn niet van toepassing.

Artikel 4.8.6 Aanvullende stukken bij de aanvraag tot subsidieverlening

1. De aanvrager maakt bij de aanvraag gebruik van het aanvraagformulier Groene schoolpleinen.
2. In afwijking van artikel 1.2.1 tweede lid overlegt de aanvrager bij de aanvraag om subsidie als bedoeld in artikel 4.8.2 de volgende stukken:
 - a. foto's van het betreffende schoolplein vóór de vergroening;
 - b. indien beschikbaar het ontwerp van het groene schoolplein.
 - c. begroting van de kosten van het ontwerp en de uitvoering van ten minste € 17.500,-;
 - d. twee referentieprojecten van speelnatuur, als de deskundige niet is opgenomen in de lijst van groene ondersteuners op de site www.groeneschoolpleinenoverijssel.nl

Artikel 4.8.7 Subsidieplafond

Gedeputeerde Staten stellen jaarlijks een subsidieplafond vast.

Artikel 4.8.8 Weigeringsgronden

In aanvulling op artikel 1.1.7 weigeren Gedeputeerde Staten de subsidie indien:

- a. uitsluitend subsidie wordt aangevraagd voor de activiteiten als bedoeld in artikel 4.8.2 sub a of uitsluitend voor de activiteiten als bedoeld in artikel 4.8.2 sub b;
- b. sprake is van regulier herstel of onderhoudswerkzaamheden van het betreffende schoolplein;
- c. voor het betreffende schoolplein of schoollocatie al subsidie is verstrekt op basis van deze subsidieparagraaf.

Toelichting: *Als een basisschool meerdere (sub)pleinen op één locatie heeft, kan slechts één aanvraag worden ingediend. Als een basisschool meerdere locaties heeft met elk een eigen plein, kan per locatie een aanvraag worden ingediend. Als meerdere basisscholen van verschillende koepelorganisaties een plein delen, kan per basisschool een aanvraag worden ingediend. Er dient dan wel per basisschool voldaan te worden aan de cofinancieringseis en de begroting dient gesplitst te zijn om inzicht te geven in de kostenposten per basisschool.*

Artikel 4.8.9 Verplichtingen subsidieontvanger

In aanvulling op de artikelen 1.4.1, 1.4.4 en 1.4.6 is de subsidieontvanger verplicht:

- a. mee te werken aan een eventuele evaluatie;
- b. kennis te delen met andere scholen indien daarom gevraagd wordt;
- c. het groene schoolplein na realisatie ten minste vijf jaar in stand te houden;
- d. binnen 12 maanden na subsidieverlening te starten met de realisatie van het betreffende groene schoolplein.

Artikel 4.8.10 Looptijd

Deze paragraaf is geldig tot 1 december 2023, tenzij Gedeputeerde Staten anders besluiten.

Bijlage 1 bij paragraaf 4.8: Omschrijving van een groen schoolplein

Een groen schoolplein is een natuurlijke speel- en leeromgeving met veelal de volgende kenmerken:

- a. Een groen schoolplein biedt een rijk speel- en leerlandschap waar zowel ruimte is voor kinderen om vrij te spelen als voor natuur om zich te ontwikkelen.
- b. Minimaal 50% van de bespeelbare oppervlakte van de schoolomgeving heeft een natuurlijk karakter. We maken onderscheid tussen groen oppervlak (gras, struiken en bomen), onthard oppervlak (boomsnippers, zand) en verhard oppervlak (tegels).
- c. Er zijn verschillende vormen van groen te onderscheiden, zoals: speelgroen (spelen in en met groen), educatief groen, eet- en ruikgroen.
- d. Een groen schoolplein is ingericht met (overwegend) natuurlijke duurzame materialen, waarbij hergebruik van materialen voorop staat.
- e. De beplanting op een groen schoolplein is bij voorkeur inheems, passend bij de natuurlijke omstandigheden van die plek en biedt seizoensvariatie. Waar mogelijk biedt de beplanting en inrichting mogelijkheden voor verbeteren van condities voor aandachtsoorten van Overijssel. Overzicht van de aandachtsoorten is te vinden op www.overijssel.nl/subsidie.
- f. De inrichting van het plein draagt bij aan biodiversiteit en aan het voorkomen van wateroverlast en hittestress (groene gevels, groene daken, schaduwbomen).
- g. Er is voor kinderen uitdagende en dynamische natuur te vinden en ze kunnen de natuur van top tot teen ervaren; kinderen van alle leeftijden kunnen grenzen verkennen en aanvaardbare risico's nemen.
- h. De speelomgeving biedt plek voor rust, natuurbeleving, creatieve vormen van spel en avontuurlijk bewegen. De basis hiervoor ligt in de diversiteit en verscheidenheid van het plein met kenmerken als hoog/laag, nat/droog, schaduw/zon.
- i. Kinderen kunnen zowel met abiotische natuur (zoals zand en water) als met levende natuur spelen. Hierdoor ontstaan er mogelijkheden om in het spel te exploreren, te vernieuwen, te verbeelden en te creëren. De aanwezigheid van los natuurlijk materiaal is hiervoor een voorwaarde (denk aan zand, takken, stenen, etc).

- j. Het gebruik van de buitenruimte is geïntegreerd in het lesprogramma. Naast de mogelijkheden om bijvoorbeeld taal- en rekenlessen te geven op het plein kunnen kinderen ook leren over planten, dieren, weersverschijnselen en natuurlijke materialen.
- k. Bij het ontwerp, de aanleg én het onderhoud zijn kinderen, docententeam, ouders en burens zo veel mogelijk actief betrokken.

Paragraaf 4.9

Kwaliteitsimpuls voor het landschap

Vervallen

Paragraaf 4.10

Opstellen Bidbook Streekeigen Landschapsbeheer Overijssel

Artikel 4.10.1 Begripsbepalingen

In deze paragraaf wordt verstaan onder:

- bidbook streekeigen landschapsbeheer: een plan dat door een georganiseerde groep inwoners of ondernemers in het kader van streekeigen landschapsbeheer is opgesteld. In dit plan wordt in beeld gebracht wat er nodig is voor het landschapsbeheer in de woon- of werkomgeving, hoe de beheerorganisatie wordt vormgegeven en de wensen en eisen van het gebied voor het toekomstige streekeigen landschapsbeheer. In een bidbook is in ieder geval beschreven plangebied, landschappelijke kwaliteit, ambitie, voorgenomen aanpak, aansluiting dan wel afstemming met andere projecten in het gebied (koppelkansen), financiën, administratie, monitoring, risico's, communicatie en planning.
- *Het gaat bij landschappelijk kwaliteit om de waardering van aanwezige kenmerken, zoals verkavelingen, oude waterlopen, bodemschatten of soortenrijkdom van planten en dieren. Vaak wordt bij die beoordeling de cultuurhistorische, belevings- en ecologische waarde van cultuurlandschappen gehanteerd:*
 - *cultuurhistorische waarde: historisch-landschappelijke elementen*
 - *belevingswaarde: de kwaliteit van de leefomgeving, waarbij onder andere de bruikbaarheid en toegankelijkheid van belang zijn voor de beleving ervan*
 - *ecologische waarde: landschapselementen, zoals houtwallen of waterlopen Landschappelijke kwaliteit kan niet los gezien worden van andere omgevingsthema's zoals cultureel erfgoed en natuur.*
- langjarig: 21 tot 30 jaar;
- landschapselementen: groene of blauwe elementen die in het landschap aanwezig zijn en bijdragen aan de karakteristieke kenmerken van een landschap. Hun oorspronkelijke functie van perceel begrenzing, houtproductie of vee drinkplaats hebben ze deels verloren, maar ze vormen nog steeds een belangrijke habitat voor lokale biodiversiteit en gebieds-gebonden soorten waaronder veel vogels, insecten en amfibieën;

Toelichting: *Voorbeelden van landschapselementen zijn onder andere houtwallen, houtsingels, knotwilgen, meidoornhagen, struwelen, kleine bosjes, sloten en poelen.*